

A quill pen with a white feather and a wooden handle, lying diagonally on a textured brown background. Next to it is a small, round, light blue inkwell with a dark blue center.

Родина Лаврик. Їх обрала доля

Роботу виконали:
Грінченко Дмитро
Коробка Дарина
Шевельов Артем
учні 9-А класу

Консультант: Кулібаба О.І.
учитель історії

Вступ

Історія кожної держави розпочинається з життя окремої людини, родини.

Сумщина моя мала батьківщина, в цьому році відзначила 83-річчя з дня заснування області. В роботі ми досліджуємо долю окремої людини – ровесника утворення Сумської області та його родини.

Наша розповідь присвячена Анатолію Федоровичу Лаврик та його близьким людям, захисникам і будівничим держави, котрої вже нема на карті світу. Все що було ними зроблено, залишилось для людей і до цих пір їм слугує. Інша справа, як нащадки розпоряджаються зараз...

**“Старе село над Пслом-
рікою
Стоїть вже більше трьох
віків,
Відоме піснею дзвінкою
Про долю прадідів -
дідів.”**

В. Деркач.

Червоносільці. 1930-ті рр.

НАЙСТАРІШИЙ ПРЕДСТАВНИК РОДУ:

– СЕРГІЙ ОВРАМОВИЧ ЛАВРИК (1886 – 1947 РР.)

**Безпосередній учасник оборони Порт-Артура,
перебував у полоні японців у Маньчжурії.**

**Воював у роки Першої світової війни. Додому
повернувся в чині унтер-офіцера царської армії.**

**За військову доблесть нагороджений двома
Георгіївськими хрестами. Після революцій 1917
р. односельці обрали його головою комітету
незаможних селян, так в селі і прозвали
«комбед». За фахом був бондарем. Помер
внаслідок голоду 1947 р.**

Герой одного з радянських фільмів сказав фразу, яка стала крилатою: «**Є така професія – Батьківщину захищати**».

Вислів у повній мірі стосується – Григорія Полікарповича та Петра Полікарповича Лаврик. Майже вся розповідь про них створена за спогадами Анатолія Федоровича Лаврик.

**Григорій Полікарпович
Лаврик народився
17 листопада
1918 року
в селянській родині.
Всього в сім'ї
було 3 братів**

Батьки важко працювали у сільськогосподарській артілі «Успіх», потім в колгоспі «Ленінець-ударник» села Старе (з 1930 року Красне).

Період голодомору 1932 – 1933 років різко змінив долю дітей. Щоб хоч якось допомогти родині, Григорій пішов з дому.

Дуже довго ніхто не мав навіть уяви про долю хлопця, вважаючи його загиблим . Згодом до села надійшов лист ,який дуже потішив всю багато чисельну родину Лаврик . Григорій писав, що навчається в військовому училищі на льотчика. Новина дуже швидко облетіла все село. Це був перший пілот в селі.

Григорій Полікарпович

Лаврик був пілотом

штурмовика ІЛ-2

**Через деякий час полишить рідну домівку
Петро.**

**За прикладом рідного брата вступить до
військового училища.**

**Тільки військові спеціальності були різними
- старший літав на штурмовиках, а
менший – на винищувачі.**

Початок Другої світової війни Григорій зустрів на
Західній Україні, де служив після закінчення училища.
Майже всю війну не мали звісток від хлопців.
Та після звільнення Красного відбулась цікава подія.
Пролітаючи неподалік села,
Григорій зважився відвідати батьків .
Посадив літак на лузі напроти рідної домівки,
переправився через Псел і
відвідав батьків та рідню.
Гостини були не довгими –
приїхали офіцери з
особливого відділу
і забрали Григорія.
Та все якось обійшлося...

Центральна вулиця села. 1930-ті рр.

Після за скінчення війни обидва брати продовжили службу в армії. Часу на відвідини рідні майже не було. Частіше до дому приїздив молодший – Петро. Його появи чекала вся рідня. Служив він у Східній Німеччині, був неодружений, тому привозив гарні гостинці, на які чекала вся малеча. Анатолію Федоровичу він запам'ятався високим, кремезним чоловіком. Можливо тому, що сам був ще малим...

Пройшовши всю війну, Петро загинув у мирному небі. Працював на посаді військового льотчика-випробувача. Літав на перших реактивних Міг -15.

В 1952 році отримав відпустку і планував поїздку додому, де на нього чекала родина і дівчина, з якою планував одружитись.

На лиху годину вирішив зробити виліт, щоб менше роботи було потім. Політ виявився останнім...

Щодо Григорія Полікарповича в довіднику надано такі дані:

«В Красной Армии с 1937 года. Окончил Мелитопольскую ВАШЛ. С декабря 1941 года на Сталинградском, Северо-Кавказском, Воронежском и 1-м Украинском фронтах. С фронта направлен на учебу в ВВА. После ее окончания направлен на остров Сахалин на должность начальника оперативного отдела 10-й ВА. В 1947 году переведен в КВВА на должность преподавателя. Работал заместителем начальника кафедры тактики ракетных частей и соединений ВВС, начальником группы научных сотрудников по применению ЭВМ в авиации, начальником кафедры управления и службы штабов.

В 1967 году переведен в Академию Генерального штаба ВС старшим преподавателем кафедры стратегии, ученым секретарем Совета академии и специализированных Советов.

Автор более 200 научных трудов.

Награжден орденом
Отечественной
войны 1-й степени, двумя
орденами Красной
Звезды, орденом
«За службу Родине в
Вооруженных Силах СССР»,
медалями».

Перелік звань Григорія
Полікарповича Лаврика
свідчить сам за себе:

заслужений діяч науки

Російської Федерації,

дійсний член Академії

військових наук, доктор військових наук, професор,

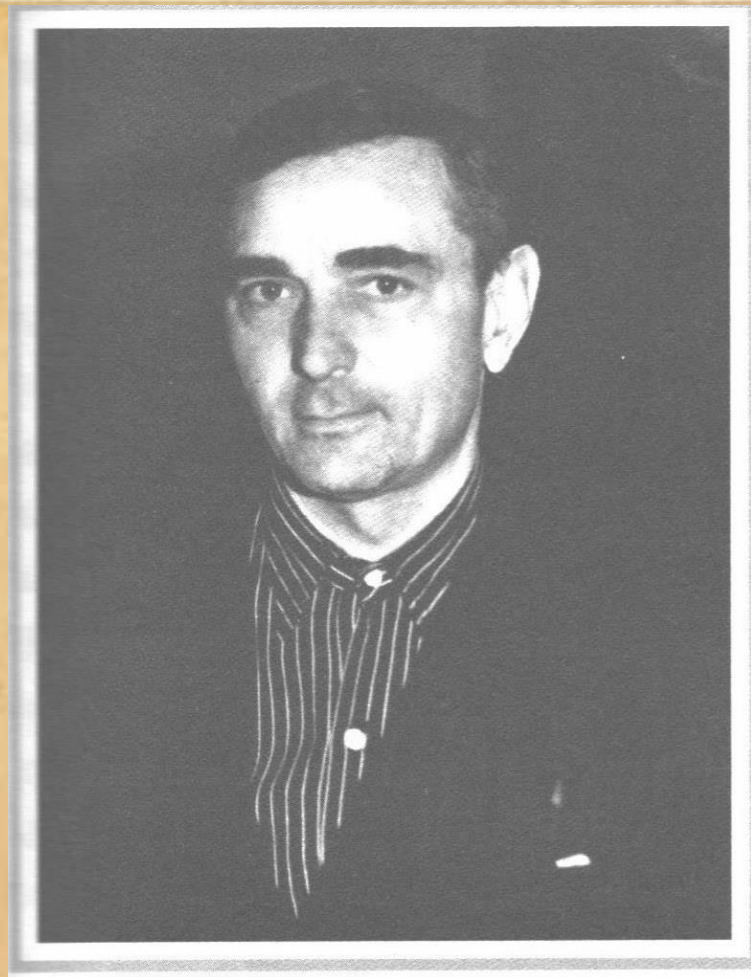
генерал – майор авіації.

**Доля вибрала
його**

Неподалік від містечка Суми
в селі Старе 8 лютого 1916
року в родині Івана Оврамовича
та Анастасії Андріївни
Лаврик народився син Федір
- один із героїв нашої розповіді.
Батько був працівником
на Низівському цукрозаводі,
що належав Суханову. Мати
займалася вихованням дітей.
Федір Лаврик в 30-ті роки
очолював комсомольську організацію в селі, до складу
якої входило 117 чоловік. Був одним із організаторів
сільського хору.

Хор села Червоне

В далекому 1940 році Федір Лаврик призваний до лав Червоної Армії.

Службу проходив у Владивостоці замполітом 3-го батальйону 133-ї стрілецької бригади 11-ї армії. Військове звання – старший лейтенант. Закінчив службу червоноармійцем 1-го батальйону 77 автомобільного полку. Нагороджений 3 орденами та 16 медалями.

Війна різко змінила долю нашого земляка. В 1941 році разом зі своїм підрозділом потрапив на Волховський фронт .
Захищав м. Стара Руса під Ленінградом. Всю зиму провів у болотах та в снігу.

Під час нескінченних боїв потрапив в оточення, де провів 24 дні.

Черговий бій завершився трагічно. Замполіт отримав поранення, контузію та що найгірше - потрапив у полон.

Червоні зірочки одразу виказали політпрацівника.

До тями прийшов тільки на третю добу в вагоні потягу. Напівживим доїхав до пункту призначення – концтабір Маутхаузен в Австрії.

Був розподілений до 18 блоку.

Три довгих роки надлюдської жорстокості...

Разом з іншими полоненими потрапив до вагону-холодильника, врятувало тільки те що знайшов отвір у вагоні та зміг дихати свіжим повітрям. Із 100 чоловік вижив він один

Дуже довго працював на шахті.

**Важка виснажлива праця, а годували бруквою
(до кінця життя її потім не їстиме),
хлібом з тирсою, інколи перепадала й собачатина.**

**Виснаження було настільки великим, що потрапив до
візка , якого везли до печі крематорію.**

**Тільки уважність робітника врятувала Лаврика, його
зіштовхнули з візка...**

Доля знову змилостивилася над ним. В 1945 році Маутхаузен звільнили американці. Федір важив на той час аж 42 кг., при зрості більше 1.7 м.

Від пропозиції американців не повертатись додому відмовився і був відправлений у Нову Вену до радянських військ. Пройшов перевірку в фільтраційному таборі. Закінчив службу червоноармійцем 1-го батальйону 77 автомобільного полку.

Повернувся воїн до села, де на нього

чекала дружина – Галина Тимофіївна та двоє синів Анатолій (1939 р.н.) і Юрій (1941 р.н.). В 1954 році народився ще один син - Олександр, який стане втіхою для батьків.

Не стало Федора Івановича 19 грудня 2006 року.

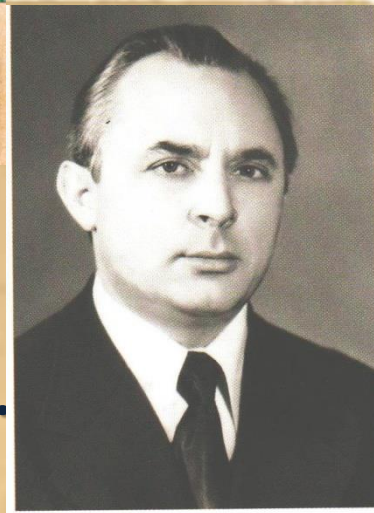
Берегиня сім'ї – Анна Тимофіївна Лаврик

6 жовтня 1919 року в родині Тимофія Саконовича та Марфи Іларіонівни Циндренко народилася донька Серед сестер була самою освіченою і мріяла стати лікарем. Після закінчення школи вступила до Полтавського медичного училища. Вийшла заміж і перевелася в м. Суми . Закінчила Сумське педагогічне училище і з 1938 року почала працювати вчителем початкових класів. Роки війна пережила на окупованій території, прагнучи зберегти малолітніх дітей. Після звільнення села від німців вийшла на роботу до школи. Навчала практично всіх дітей села, народжених до 1967 року.

Галина Тимофіївна пропрацювала в школі до 1974 року. Робота сільської вчительки відзначена медалями «За доблесний труд», «В ознаменування 100-річчя з дня народження В.І.Леніна», «Ветеран праці», чисельними грамотами. Добра, чуйна, шанована жінка відійшла у вічність 10 жовтня 2002 року.

Гордість села Червоного – Анатолій Федорович Лаврик.

- Народився 22 червня 1939 року в селі Червоне.
- Після призову до лав Червоної Армії батька, Федора Івановича, залишився з мамою. Невдовзі народився брат Юра. В 1946 році пішов у школу.
- Крім навчання допомагав батькам по домашньому господарству. Після 7-го класу влітку працював у колгоспі, як і всі діти того часу. Приймав участь в хорі будинку культури, грав на домрі в оркестрі.
- Крім цього активно займався спортом (чемпіон району з бігу на 100 та 200 метрів).
- Навчання в школі завершив в 1956 році атестат зрілості отримав без трійок. Працював у колгоспі «Зоря комунізму».

В липні 1957 року за комсомольською путівкою Анатолій та ще четверо друзів їдуть на Донбас будувати шахту «Сумська комсомольська». Будівництво було в селищі Фащевка Перевальського району Ворошиловградської області. На будівництві Анатолій працював помічником муляра. Умови проживання будівельників були нестерпними, але вони на це не зважали. Шахта «Сумська комсомольська» була введена в експлуатацію в березні 1958 року. Будівельники отримали паспорти і повернулись додому.

ТЕРРИКОН

- Роботу розпочав майстром, потім були посади виконроба, старшого виконроба в будуправлінні «Опорядбуд» тресту «Комунарськбуд».
- З 1967р. головний інженер БМУ «Стальстрой» тресту «Комунарськбуд», а з 1969 р. – начальник управління та керівник будівництва об'єктів чорної металургії в м. Алчевськ та об'єктів машинобудування в м. Кадіївка (Стаханов).
- В 1971 р. призначений на посаду головного інженера «Ворошиловградпромбуд» м . Ворошиловград. З 1973 р.працює управляючим тресту «Ніжинпромжитлобуд». Трест будував потужності для Київського заводу «Арсенал» (оборонне будівництво союзного значення).
- В 1974 р. повертається в м. Суми. Працює начальником БМУ «Будстрой», головним інженером «Сумзалізобетону».
- Після цього став начальником комунального господарства Сумського облвиконкому
- В 1981 – 1992 роках голова обласної планової комісії, заступник голови, перший заступник голови Сумського облвиконкому. Займався проблемо газифікації області, домогся значних успіхів на цій стежі.

**В 1986р. призначений
облвиконкомом відповідальним
за ліквідацію наслідків на ЧАЕС.
Ліквідатор аварії 2 категорії.**

**10 років був головою обласної комісії по
надзвичайним ситуаціям та охороні
навколишнього середовища. Один із
найважчих моментів цього часу – гасіння
пожежі на магістральному газопроводі
неподалік м. Охтирка. Завдяки його
рішучості біда обійшла місто.**

З 1980 року і до від'їду в Київ був депутатом обласної Ради та членом облвиконкому.

В 1992 р. переведений на роботу головою правління Української кооперативно-державної корпорації «Украгропромбуд» в ранзі міністра. З 1994 р. по 1996 рік працював віце-президентом Української будівельної корпорації «Укрбуд». З 1996 р. і до 2003 р. працював керуючим справами банку АКБ «Україна» та державного Ощадного банку, радником голови правління Ощадбанку по питанням будівництва. Активний член Сумського земляцтва м . Київ , входить до складу президії. Має власні фахові публікації. Заслужений будівельник України. Академік Академії будівництва України.

Відзначений державними нагородами - орден Трудового Червоного Прапора, медалі «За доблесний труд», « В ознаменування 100- річчя з дня народження В.І.Леніна», «Ветеран праці». Нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Розбір дзвіниці церкви Святого
Миколи на цеглу. 1930-ті рр.

Нова дзвіниця.
(Сучасне фото)

Висновок

Наша робота присвячена родині, котра на наш погляд, зробила дуже багато для Сумщини, Радянського Союзу, України. Свідченням цього є більше 60 урядових нагород, які в різний час отримали члени родини. Брати Лаврик боронили країну від фашизму, укріплювали її обороноздатність у післявоєнний час. Григорій Полікарпович довгий час працював викладачем Академії військово-повітряних сил ім. Ю.О.Гагаріна, потім в Академії Генерального штабу Радянського Союзу. Десять років входив до складу вищої атестаційної комісії. Обидві академії на своїх сайтах називають його серед кращих викладачів, але жодна не спромоглася підготувати біографію генерал-майора. Так само як і земляки забули включити до енциклопедичного довідника «Сумщина в іменах».

Ім'я Федора Лаврик тісно пов'язане з Червоненським народним хором. Давно нема в живих перших учасників хору, а пісня до цих пір лине над селом. За роки існування хору аплодували в Москві та Києві, Курську та Харкові, Болгарії та Польщі. Телеглядачі України познайомилися з талантами червоненьких хористів час турніру «Сонячні кларнети».

Праця Галини Лаврик – це сотні сільських дітей, яких вона навчила читати й писати, виховала їх гідними громадянами тогочасної країни. Та головне – це її сини, які пройшли трудовий шлях від робітників до заступників керівників Сумської області. Анатолій Федорович отримав навіть ранг міністра. Газифікація Сумської області нероздільно пов'язана з його працею (на початку роботи газ був підведений до Сум та Шостки, на кінець 1990 р. природнього газу не мали Велика Писарівка та Середино-Буда). Та якби не було, а в святкові та недільні дні лине над селом передзвін.

Щоб пам'ятали ...

Література

- 1. Енциклопедичний довідник «Выдающиеся учёные инженеры-строители Украины» /В.Е. Ясиевич, С.Б. Дехтяр, С.А. Сухоруков. К. : Будівельник, 1986. 112 с. : ил.
- 2. Академія будівництва України.15 років звершень.- Київ. Тов.»Світ успіху»,2008.-448с.(с.246)
- 3. Сумщина в іменах: Енциклопедичний довідник.- Суми: Рекламно-видавниче об'єднання «АС-Медіа»,Сумський державний університет, 2003. – 608
- 4. Сумщина в іменах: енциклопедичний довідник / Головний редактор В.Б. Звагельський. - 2 ге видання, перероблене та доповнене – Суми: Рекламно – видавниче об'єднання «АС – Медіа», Сумський державний університет, Видавничий дім «Фоліант», 2004-776с.
- 5. Діти війни-червоносільці . Збірка історико – краєзнавчих матеріалів (за редакцією Л.М. Черняка. – Суми, 2011. -416 с.; сл. – (Літопис малої Батьківщини)
- 6. Земляки. Альманах. Видання Сумського земляцтва у Києві – Суми: - «Собор». – 2004. – 274с.
- 7. Старе село – Красне – Червоне // Вперед, № 59, 19 вересня 1992 р.
- 8. Старе село – Червоне село// Вперед, 5-6 жовтня 2002 р.
- 9. Білоус В. , Саєнко В. Долі людські // Вперед, № 7-8, 4 лютого 2005р.

Посилання

- <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1055.350.0> – присвоєння звання
- <http://www.ub.com.ua/korporaciya-ukrbud/istoriya/index.php> - корпорація УКРБУД
- [http://www.russer.ru/a/a/voennaya_akademiya_generalnogo_shtaba_voorujennyih_sil_rossiyskoy_federatsii - izvestnyie_prepodavateli](http://www.russer.ru/a/a/voennaya_akademiya_generalnogo_shtaba_voorujennyih_sil_rossiyskoy_federatsii_-_izvestnyie_prepodavateli)
- <http://www.uzaok.ru/viewtopic.php?f=49&start=0&t=1192>
- [http://ru.wikipedia.org/wiki/%C2%EE%E5% ... 0%F6%E8%E8](http://ru.wikipedia.org/wiki/%C2%EE%E5%...0%F6%E8%E8)
- <http://klubomir.ru/1328881074b/gfiles/>
- [http://lavrik.ibaza.org/person/f9BMD-la ... ikarpovich](http://lavrik.ibaza.org/person/f9BMD-la...ikarpovich)
- <http://cemeterys.msk.ru/page-582.html>
- [http://ru.wiki2.org/wiki/Военная академия Генерального штаба а Вооружённых сил Российской Федерации#cite note-5](http://ru.wiki2.org/wiki/Военная_академия_Генерального_штаба_Вооружённых_сил_Российской_Федерации#cite_note-5)
- <http://www.liveinternet.ru/users/vaieo/>

Дякую за увагу!